

Lõrpp

Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi ajaleht

EESTI PEDAGOGIIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND N 30968-30

Nr. 12 Oktoober 1996

KOOLITUSPÄEVAD TEEMAL "KIRJANDUSTEOSE INTERPRETATSIOON"

28.oktoober

Rakvere Ühisgümnaasiumis

- 12.00 Avamine
12.15 Kajar Pruuli. Muutustest 1980.-
90.aastate eesti kirjanduses.
13.30 Kohvipaus
14.00 Madis Paide.
Interpretatsioonivõimalustest
kirjanduse käsitlemisel.
14.40 Raivo Kuusk
15.20 Jørgen Falkesgaard. Kaasaegse
taani kirjanduse ülevaade.
16.00 Vaba aeg, suundumine teatrisse.
Rakvere
teatris
17.00 Kohtumine teatritegelastega
19.00 H.Ibsen "Naine merelt"
23.00 Sõit Porkunisse

29. oktoober

Porkunis

- 8.00 Hommikusöök
8.30 Sõit Rakveresse

Rakvere Ühisgümnaasiumis

- 9.00 I rühmatöö. Regina Peet.
Sõnavaravalik A. Valtoni
groteskkes novellis "Kaheksa
jaapanlannat"
9.40 II rühmatöö. Ene Liivaste.
Salingeri "Kuristik rukkis"
10.20 III rühmatöö. Jørgen Falkesgaard.
Ibseni "Nora"
11.00 Rakvere kooliõpilaste tervitus
11.30 EES-i aastakoosolek.
Haridusministeeriumi esindaja
riigieksami korraldusest
13.00 Lõpetamine
14.00 Tagasisõit Tallinnasse

Haridusfoorumi '96 essee- võistluse kümme parimat

Teema "Haridus - saatuslik valik"

- * Henrik Roonemaa, Rakvere Reaalgümnaasium (XII klass)
- * Kai Muuga, Lääne Ühisgümnaasium (XII klass)
- * Maarja Hollo, Võru I keskkool (XII klass)
- * Art Lukas, Racküla Keskkool (XII klass)

Teema "Kool ja elu"

- * Tiina Tuul, Sindi Keskkool (XII klass)
- * Hetti Meltsas, Tallinna Pääsküla Keskkool (XII klass)
- * Annika Tiro, Gustav Adolfi Gümnaasium (XI klass)

Teema "Millisesse kooli paneksin oma lapse?"

- * Toomas Lootus, Tornimäe Põhikool (IX klass)
- * Kadi-Ann Kraut, Tallinna Kuristiku Keskkool (XII klass)
- * Kati Külaots, Tallinna Pääsküla Keskkool (XII klass)

ÕNNITLEME !

70

Eduard Vääri

65

Vaike Valdmann

Ester Vee

Regina Peet

Ly Madisson

60

Saima Velling

Mari Vålba

Kristjan Saarsoo

Maire Eiert

55

Reet Sinimaa

Eva Suitsmart

Anu-Reet Hausenberg

50

Eleonora Tammiksaar

Kersti Kaldma

Madis Paide

Maie Aints

Maimu Valdmann

EESMÄRK SOOVITADA

HEAD KEELT

Hiljuti jõudis raamatupoodidesse Tiit Ereli jt kogumik "Keelenõuanne soovitab". Sellesse on koondatud Eesti Keele Instituudi keelenõuandjate viimastel aastatel ilmunud kirjutisi, mida on osaliselt täiendatud ja parandatud, kuid siia on lisatud ka seni sootuks avaldamata materjali. Kogumikust saame rohkesti head nõu niihästi omaenda kui ka õpilaste keeleraviks; siit leiame vastuse nii mõnelegi emakeeleõpetaja igapäevaküsimusele: missugust sõna või väljendit sobib ühe või teise võõrapärasuse asemel kasutada ja millist tuletist pruukida, kuidas soovitavad keelekorraldajad arvsõnu käänata ja lühendada, mil viisil suhtuda ajakirjandusväljannete kombinatsioonidesse *sh*, *zh* ja *ch*, kas perekonnanimede *Kask* ja *Kalamees* alalütlev käänne on *Kask'il* ja *Kalamees'il* või *Kasel* ja *Kalamehel*, kuidas õigesti kirjutada võõrnimetuletisi jms. Õpetajal on põhjust rõõmustada ka üsna ulatusliku rektsoonivaliku üle, milles muu hulgas viidatakse ka ebasoovitavatele tarindeile.

Head lugemist ja soovitude järgimist!
Aitäh koostajatele!

Viivi Maanso

KUIDAS ME RÄÄGIME?

Viimasel ajal on mõned õpetajad oma kõnes ja koguni kirjas liikanud kasutama sobimatut liitumit *uurimustöö*. Tõsi küll, *us-* on eesti keeles produktiivne tuletusliide: *us-*tuletised võivad märkida liitsõna esikomponendina *mine*-deverbaali asemel tegevusprotsessi. (nt *vaatlusviis*, *ehitusmaterjal* jt). Kuid *ma-*infinitiivile liitunud väljendab *-mus* tavaliselt tegevuse tulemust või tegevusest tulenevat seisundit (*eksimus*, *tulemus*, *tüdimus* jt) ja selline tuletis sobib haruharva liitsõna esikomponendiks. Ka ÕS annab *uurimuse* tähenduseks vaid *teemaga määratud teaduslik uurimustöö*; *selle tulemused kirjapandud teosena*.

Küll aga võib täiendkomponendiga *uurimis-*moodustada hulganisti liitumeid, nagu *uurimisala*, *-andmed*, *-labor*, *-teema*, *-viis* jt. muude kõrval ka *uurimustöö*. Viimase sünonüüm võiks olla *uurimus*, tihtilugu sobib konteksti ka lihtsalt *töö*.

Liialdustest liitumite järelkomponendi *-ala(ne)* kasutamisel on perioodikas ammu juttu olnud, nt *pedagoogikaalased loengud*,

SAAME TUTTAVAKS -

Merike Vardja

Merike nõustus ise ennast tutvustama ja ta tegi seda nii:

Olen pärit Viljandi maakonnast. Sündisin Viljandi linnas 7.mail 1969. Pärast Paistu 8klassilise Kooli lõpetamist jätkasin õpinguid Viljandi 5. Keskkoolis vene keele ja kirjanduse süvaõppega klassis, mille lõpetasin 1987.a. Erne Tallinna Pedagoogikaülikooli astumist töötasin ühe aasta Paistu koolis emakeele ja kirjanduse õpetajana. Aastal 1988 asusin õppima Pedagoogikaülikooli filoloogiateaduskonda eesti keele ja kirjanduse erialale, mille lõpetasin 1993.a. *cum laude*. 1991.a. tudeerisin vahetusüliõpilasena ühe semestri jooksul Helsingi Ülikooli - ajalookeeleteaduskonnas. 1993.aasta sügisel jätkasin õpinguid TPÜ kirjandusteaduse magistrandina ning asusin tööle eesti kirjanduse õppetooli juures soome ja eesti kirjanduse õpetajana. Paralleelselt töötasin Tallinna 7. Keskkoolis emakeeleõpetajana.

Olen töötanud turnitasulise õpetajana ka Eesti-Ameerika Ärikolledzis ja Sotsiaalteaduste Kõrgkoolis LEX. 1995-96 stazeerisin Jyväskylä Ülikoolis, mille tulemusena valmis üks osa minu väitekirjast, mis käsitleb tegelaskategooriaid ja karakteri käsitlemise võimalusi soome kirjanduses. Nimetatud osa ilmub käesoleva aasta Pedagoogikaülikooli Toimetistes. Haridusministeeriumi üldhariduse - osakonna õppekavatalituse emakeele ja riigikeele peasekspertina töötan alates käesoleva aasta aprillist. Praegu kirjutan ühe autorina (koos Viivi Maanso ja Kaider Vardjaga) uuele õppekavale vastavat emakeele õppekomplekti 4.-6. klassile.

Olen abielus. Minu abikaasa Kaider Vardja on J.Käisi nimelise Põlva Keskkooli õppealajuhataja ja emakeeleõpetaja.

kunstialane looming, huvialategevus, majandusala juhataja jms. Lühemad, suupärasemad ja küllap ka stiilikamad on sõnad pedagoogikaloengud, kunstilooming, huvitegevus ja majandusjuhataja.

Niisiis: ehk mitte *Bioloogia-alased õpilasuurimustööd* (nagu oli 7.juuni Õpetajate Lehes ühe artikli pealkiri), vaid näiteks *Õpilaste bioloogiauurimused*.

Viivi Maanso

Eelistan riigieksamina kirjandit

Miks?

Üldhariduskooli riigieksamid peavad andma vastuse, kuidas oleme saavutanud seda, mida taotlesime. Gümnaasiumi lõpetajalt eeldame muu kõrval, et ta **valdab** eesti kirjakeelt ja väärtustab korrektset keelekasutust, **oskab** väljendada loetu, nähtu ja kuuldu kohta oma arvamusi, mõtteid, seisukohti ja hinnanguid ning valida väljendusvahendeid vastavalt eesmärgile. Kõike seda näitab kirjand.

On ilmselge, et õpetamise peatähelepanu suundub sellele, mida kontrollimisel ja hindamisel nõutakse. Emakeeletest riigieksamina tähendaks viimasel gümnaasiumiaastal faktide omandamist ja õigekeelsusdrilli. Mis on aga elus toimetuleku seisukohalt olulisem, kas käänata õige-

keelsusallikate abita õigesti sõnu *kuurort* ja *teemant* või väljendada oma mõtteid selgelt, arusaadavalt, kompositsioonikindlalt?

Olen oma õpetajatöö jooksul kohanud palju õpilasi, kelle õigekiri ja vormimoodustus on head, kuid arutlusoskus ja mõtteselgus tekstide koostamisel jätab oluliselt soovida; tihtilugu on kirjandid keelevigadeta, kuid sisutihjad. Haruharva on olnud tegemist õpilastega, kelle sisukais ja väljendusrikkais mõtteavaldustes esineb (üksikuid) ränki keelevigu.

Võib-olla pole õige pidada kirjandit üksnes emakeele
eksamiiks?

Viivi Maanso

Miks ma ei taha hinnata sisseastumiskirjandeid?

Alati kui juttu tuleb ülikooli sisseastumiskirjandeist, meenub mulle mu oma Tartu Ülikoolis kirjutatud sisseastumiskirjand. Ei, ärge arvake, et hakkam nostalgitsema! Tegelikult on hoopis eredamalt mees esimene stipipäev, mil kolme endise klassiõe ja nüüd kolme verivärske kursusekaaslasega oma keskkooliaegsele kirjandusõpetajale Vello Saagele külla läksime. Muuhulgas tuli juttu ka sisseastumiskirjandeist. Muljed olid - veel värsked ja meeldivadki, sest lõppkokkuvõttes oli meil kõigil ju väga hästi läinud. Eksamikomisjoni liikmena oli Saagegi ühteist kõrva ja silma hakanud. Ta hoidus oma õpilaste kirjandeid lugemast, kuid tundis need käekirja järgi tavaliselt ära. Minu kirjandi kohta mainis ta: "Teie saite nelja. Kirjavigu Teil polnud." Siis aga lisas itsitades: "Aga prouat ärritas Teie seisukoht. Kujutage ette: noor inimene hakkab originaalitsema! Kiidab Pearut ja laidab Andrest! Ennekuulmatu! Nõnda ta võttiski palli maha." Hästi veel, et ainult ühe. Võinuks kehvemini minna.

Mind jäi aga kummitama üks fraas: võttis palli maha. Miks mitte võtsid?

Kas siis nii vastutusrikast eksamit nagu kirjand
loeb ainult üks komisjoniliige? Aga nii see oli.
Ja nii kestab see veel praegugi.

Olen kümme aastat vastuvõtteksameil osalenud, neist kuus aastat eesti keele kateedri juhatajana koos komisjoni esimehega eksameid ka ette valmistanud. Kirjandite hindamine on minu jaoks olnud müsteerium ja seepärast olen nende lugemisele eelistanud

rahaliselt vähemtasuvaid suulisi eksameid ja testimisi. Kirjandikomisjoni olen teadlikult vältinud, sest pelgan vastutust. Kardan, et minu suvast ja subjektiivsest arvamusest sõltub teise inimese saatus. Hinne oleks palju objektiivsem, kui ühte ja sama kirjandit loeks vähemalt kaks inimest. See veendumus tõstab minus alati pead pärast seda, kui olen lugenud oma erialale kandideerijate juba hinnatud töid. Ikka jälle ja jälle tekib soov pandud hinnet muuta.

Kus on objektiivsus? Kas noor inimene maksab oma tulevikuga kinni meie mõlema, tema kui kirjutaja ning minu kui lugeja erineva mõtteviisi?

Kuulen juba vastuväidet: aga kõrgeima ja madalaima hinde panemisel osaleb ka komisjoni esimees. See on õige, ent äärmuste vahele jääb pikk palliskaala, kus hindaja on ainult üks inimene. Kõrged kirjandivirnad ja napp aeg ei võimalda hindajail vajalikul määral loetavasasse süveneda. Ja hindamisest kumab läbi lugeja maitse. Siit tuleneb teinegi vastuargument: kui iga kirjandit loeks mitu inimest, siis ei jõuaks tööga ilmaski lõpule ega saaks komisjoni liikmeile maksta. See põhjendus on veenev, kuid ei lahenda probleemi. Näen lahendust küpsus- ja sisseastumiskirjandit ühitavas riiklikus eksamikirjandis, mille lugejaks on

KOMISJON.

Jaan Õispuu,
TPÜ professor

MUSARVAMUSARVAMUSARVAMUSARVAMUSARVAMUSAR

Ibseniga Norras

Reisikirja asemel

Mari Välba

Seisan Bergenis Rahvusteatri ees. Hallikast graniidist massiivne Henrik Ibsen vaatab minust üle. Tema nurgeline põskhabe on vihmast märg.

Siin siis ongi see maja, mis ehitati viiuldaja Ole Bulli ettevõtmisel! Kristianias oli juba taanikeelne teater olemas, siia pidi saama norrakeelene. Mis sellest, et enamik näitlejaid olid taanlased ja harjunud mängima võõramaiseid lavatükke. Ole Bull kutsus Ibseni rahvusteatri kunstiliseks juhiks, lavastajaks ja dramaturgiks. Leping nõudis kirjanikult kaks norrakeelset näidendit aastas.

Nii see algaski. 1851.

Trollidest, Ibsenist ja meist

Kui põhjamehed ehk norralased lövi turjale jõudsid, olid trollid juba ammu kohal. Ääretutes metsades toimetas Nokken, karestikuliste jõgede ja koskede ääres Fossegriimen. Kõrgetele mägedele peitis end Dovregubben. Trollipere naudib tänapäevani oma muinasjutuelu: avab ja lõpetab taliolümpiamänge, meelitab turiste, annab ainet kunstnikele-käsitöölisele.

Noor Peer Gynt põgenes kodukülalt trollide juurde. Talle hakkas meeldima kollide filosoofia: "ole alati iseendaga rahul". Miks mitte olla enesega rahul, tallata kõveraid teid, hoida kõigest keerulisest eemale? Peeril pole midagi isegi trollikuninga ameti vastu. Nii kerge on muutuda neljasõrmeliseks mehikeseks. Lase ainult trollidel oma silmi hõõruda - ja maailm pöördub pahupidi. Mul on tunne, et mõni troll käis salaja ka meie bussis ja proovis värvata uusi pereliikmeid. Miks muidu ärajäänud hommikusöögid muutusid tähtsaks kui Norramaa ilu, mõni sõlme läinud noore giidi lause sai olulisemaks kui kõik see, millest ta rääkis. Väärtuste skaala keerati jalgadelt pea peale...

Mägedest ja Ibsenist, norralastest ka. Minul on mägedega oma eriline suhe. Mäekurul või pimedas kaljuorus tunnen end tähtsusetu kübemenä. Südamas ometi suur

rööm ja tänulikkus Looja vastu: see kõik on olemas ja mina, lauskumaa laantest tulnu, saan sellest alandlikult osa.

Norralastega on ilmselt teisiti. Sigrid Undset palub end matta kõrgele mägedesse, kus keegi ega miski ei saaks tema pikka und segada. Gulbrandseni Björndali meestel on mägedega, eriti Vaimudemäega oma hinge-line seos. Vaimudemäele on peaaegu võimatu jõuda. Seal mõeldakse ainult kõige olulisemast - elust ja surmast. Vaimudemägi on nagu altar, mille ees Dag põlvitab: et olla lõpuni aus. "Ma läksin mae juurde mõttega, et kogu elul võiks olla lõpp. Aga kui jõudsin üles - - -, siis sai mulle selgeks, et ma olin elust ainult läbi kõndinud, poimud üldse mõelnud, olin ainult elanud nagu enamik inimesi, just nagu kestaks elu tuhandeid aastaid," pihib noor Dag.

Ibseni pastor Brandi jaoks on kõrgeid mäed, vastu päikest kumavad tipud absoluudi sümboliks. Brand on valmis ohverdama kõik, et jõuda tippu, täisväärtusliku isiksuse ni. Ta ei tunnista vähimatki kompromissi. "Kõik või mitte midagi!" on tema deviis. Ta ütleb lahti emast, kes ei suuda maha jätta kodu, armsaid asju. Ta on halastamatu oma naise vastu, kes leinab mägedes külma käes surnud last. Brand läheb edasi ka siis, kui naine sureb ja kogudus temast maha jääb.

Võib-olla peabki norralane, kes elab

karnides mägedes, nii tugev, halastamatu ja fanaatiline olema? Kuidas muidu on rajatud maanteed, tunnelid, sillad, kõrgepingeliinid. Mõnikord oli niisugune tunne, et elektrijuhtmed rippusid iseenese raskusest-kergusest fjordide ja kuristike kohal. Peab olema vaprust, julgust nagu doktor Stockmannil, et kaitsta mägiõgesid kalade kudemise ajal - elu on ohus, majanduslik kasu peab ootama, elektrijaamad peavad seiskuma!

"Kui me surmud ärkame" viib meid jällegi kõrgmägedesse. Ibseni jaoks pole mäed kunagi pelgalt dekoratsioonid. Mäed on täius. Nooruses oli Rubek lubanud Irenele, oma modellile, et nad ronivad koos kõrge mäe tippu ning vaatavad sealt "kõiki maailma maid ja nende rikkusi". Ent argipäev matab üllad ideaalid. Rubek elab ainult kunstile: "Ma seadsin elutu savikuju elust kõrgemale." Irene soovib aga olla rohkem kui modell - naine, ema, armastatu. Kui nad lõpuks taas teineteist leiavad ja mäetippu suunduvad, on hilja. Mõlemad on teinud "surmapattu enese vastu".

Ibsenil jääb absoluudiihalus kõrgele mägede tippu. Kas tänane asise aja inimene vaevub ideaali nimel jõudu kulutama?

Elust, aseinest ja Ibsenist. Tänane norralane austab oma maad ja vett. Ta on sobitanud end looduse antud raamidesse. Iga lapike tasast maad on põld, aed või heinamaa. Eikellegi ohakavalju lihtsalt pole.

Mis on saanud aga nendest, kes Ibseni näidendites elasid vales, väljamõeldistes? See küsimus hakkas mind vaevama Skieni lähedal kirjaniku perekonna suvekodu pööningul. Siin oli kõik nii tuttav: suur katusealune, korstnajaalg, aken. Siin elasid Ekdali kütilikud, lüüed-kanad ja rasva

lõinud metspart, kes ei sure, aga ei tõuse ka lendu. Sellest metspardist on saanud eluillusiooni sümbol. Siin peeti jahti nagu kunagi metsas ja mägedes. Siin tappis end Hedvig, kes ei kannatanud välja kokkupuudet tõelise eluga. Kui suurt valet suudab inimene taluda? Dr. Relling arvab: "Ärge tarvitage võõrsõna ideaalid. Meil on ju olemas hea norra sõna vale." Milline on ideaali ja vale vahekord tänapäeval?

Tõsi on aga see, et Oslo peatänaval Grand Hotelli kohviku menüüd ja hindu vaadates meenus jälle "Metspart". Isa tuleb rikka mehe peolauast ja toob tütrele maiustuste asemel sõõgikaardi, kus kõik "head asjad" on kirjas. Mina lugesin ka Ibseni lemmikmenüüd - seal oli palju "haid asju" kirjas.

* * *

Ja siis äkki seisis lau ees Nööbivalaja, suur tinakulp käes ja irvitus naol. "Nii et veel üks kannata nööp? Omal maal pole kinnitust või mis?" Tahtsin talle seletada, miks ma Norras olen, aga suu oli lukus. "See bussitais läheb ümbersulatamisele!" "Miks?" küsis keegi täiesti võõras mees. "Neist kokku võiks saada ühe ideaalse inimese küll. Ibsenil on vaja uue näidendi jaoks peategelast - välismaalast ja kõrgekvaliteedilist."

Karel seletab midagi norra keeles. Maaja lubab Tuglast lugeda ja tõestada, et me ei vaja ümbervalamist.

Nööbivalaja hõljub bussi taha ja lausub Ibseni sõnadega: "Nägemiseni viimasel teeristil, siis me veel vaatame..."

KÄISIME SUVEL VÕRUMAAL

Kui ilus on ikkagi Eestimaal! tõesid sel suvel Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi korraldatud Võrumaa õppereisil ekskursandid.

Eelmisel suvel käidi Viljandimaal, seekord mindi kaema Lääne-Võrumaa kultuuriloolisi paiku.

Reisi alguspunkt oli Võro Instituut, milles on eestvedajaks võrokene Enn Kasak. Sulaselges kohalikus murrakus rääkis ta instituudi probleemidest ja tulevikuplaanidest.

Kas võru keel jääb elama, kuidas õpetada koolis murret, kuidas kanda kaardile endis-aegseid kohanimesid - see on vaid osake Võro Instituudi tegevusest.

Edasi juhtis ekskursiooni Valdur Raudvassar, kes on oma kodukanti põhjalikult uurinud.

Imetlesime Rõuges Ööbikuoru sügavust ja ilu ning Munamäe vaatetornist sai näha, kui kaugel on silmapiir.

Urvaste kirik, kus peetakse palju kontserte, on olnud sadu aastaid kultuuritraditsioonide kandja.

Kiriku kõrval on ka Marie Heibergi mälestussammas. Valdur Raudvassar andis poetessi elust põhjaliku ja faktiderohke ülevaate.

Ka Artur Adsoni lapsepõlvemaadel sai käidud. Tõsi, Sänna koolimeja vajaks küll juba praegu hoolitsevat kätt.

Õhtusöök ja saun Järveküla puhkekeskuses oli hea laeng järgmiseks päevaks.

Reisi kulminatsiooniks kujunes kindlasti Tammetsöör - eestlaste muistne hiis, mis kestnud ja püsinud inim põlvi ja sajandeid.

Lahke perenaine (Mikk Sarve ema) viis meid tammeringi ja rääkis, kuidas eestlaste püha paik on säilinud ja kuidas on tulnud seda kaitsta.

"Ainuüksi selle hiie pärast tasus Võrumaale tulla," avaldas arvamust nii mõnigi seltsi liige.

Õppereis lõppes Võrus Fr. R. Kreutzwaldi majamuuseumis, mis nüüdseks on restaureeritud ja laiendatud.

EES-i juhatuse liikme ja korraldaja Merike Ojanurme sõnutsi oli ilm tellitud ja tellimus oli tõesti jõus mõlemal päeval.

Suur tänu Merike Ojanurmele ja Nelele Võro Instituudist meeldiva reisi eest.

Kuhu järgmisel suvel minnakse, näitab aeg, kuid soovi on avaldatud tutvuda väikesaartega. Eestimaal on veel küllalt paiku, mida endale avastada.

Kohtumiseni uuel reisiril!

Ülle Sillamäe

KEEL KULTUURI KANDJANA

12. augustil sõitsid Soome 15 Eesti emakeeleõpetajat ja 5 Läti üliõpilast, et osaleda soome keele ja kultuuri seminaril "Keel kultuuri kandjana". Seminar kestis viis päeva ning hõlmas nii keele- ja kirjandusõpetust kui ka tutvumist soome kunstiga.

Tuusuia õppekeskus asub kauni looduse keskel, kuid väga lähedal paljudele kultuurimälestistele ja vaatamisväärsustele.

Soome maalikunsti šedöövritega tutvusime Ateneumis, Venny Soldan Blofeldti maalinäitusel ning Pekka Halose ateljeekodus.

Heilooja Jean Sibeliuse majamuuseum Ainolas jättis unustamatu mulje nii seest- kui väljastpoolt. Rohelised ahjud Sibeliuse kodus tundusid tõepoolest fa- nooti heitsevat.

Eriti heiks kujunes päev Suomenlinnas. Ilm oli võrratult kaunis, meresõiduks ja bastionide vahel jalutamiseks just sobiv.

Väga huvitav oli kohtumine ühe Soome tuntuma kirjaniku Leena Krohniga. Ta rääkis oma nägemusest ja seisukohtadest kirjutamisel. Eesti keeles on ilmunud tema "Tainaron. Posti teisest linnast."

Ja muidugi fotonäitus "Nuori Pohjolassa", mille avamisel me osalesime! Meeldivat veedetud õhtupoolik pani kursusele toreda punkti.

Kuna seitskond oli väga kirjandushuviline, siis ei suutnud me Soomemaalt lahkuda enne, kui olime külastanud Aleksis Kivi surmapaika.

Meeldivate mälestustega hästiorganiseeritud õppenädalast, rohketest muljetest ja toredatest seminarikaasiastest naasime Eestimaale, et paari nädala pärast sukelduda õpetajatöö argile.

Kaja Sarapuu

Nalju vanast ajalehest

Tema ideaal

"Kas sa ei tahaks ka nii ilusasti laulda, nagu see linnuke siin?" küsib tädi väikeselt Tiidult loomaaias. "Ei," ütleb poiss kindlalt, "parem tahaksin niiviisi vett läbi nina pritsida nagu elevand."

Arusaamatu!

"Minu vanaema jutustas," teatab daam lauas oma kõrval istuvalle härrale, "et tema emapoolne vanavanaisa oli ta vanaema endale röövinud!" "Arusaamatu!" kehtas lauanaaber õlgu. "Kuidas nii vanad inimesed veel selliste lapsikustega hakkama saavad!"

Pehmendavad asjaolud

"Muidugi," ütles kaitsja, "möönan, et mu kaitsealune aktsiaid ebaõiglaselt omandas. Aga pidage meeles, mu härrad, et aktsiad juba päev pärast seda 50 protsenti langesid ja et mu kaitsealune selletõttu tunduvat kahju kannatas."

Sellel leheküljel pidi ilmuma riigieksami juhend, kuid kahjuks/õnneks ei mahtunud see siia ära. Seepärast pakume ühe võimaluse A. Gailiti novelli "Viimne romantik" käsitlemisest.

STSENAARIUM

A. GAILITI "VIIMSE ROMANTIKU" AINETEL

Maret Nokkur Kose Keskkooli 11. klass

Tegelased: Kustav - vanem mees, intelligent

Brita - noor tütarlaps

Robert - noor ärikas

August 199.. . Vanahärra Kustav, ligi kuuekümnene meesterahvas, jalutab suvise Pärnu tänavatel, vaoshoitud, tasakaalukas, soliidset riietatud. Kõrvaltänavast ilmub umbes 20-aastane tütarlaps lühikeses samblarohelises kleidis, käes kilekott õuntega. Silmapilgu möödudes on aga punapõskseid õunu näha juba tänavasillutisel. Tütarlapse õnnetust ja ahastust nähes ei suuda Kustav kuidagi ükskõikseks ega kõrvaliseks jääda. Lausa jooksupalu tõttab ta pakkuma oma abistavat kätt.

"Täna teid väga," lausub tütarlaps naeratades ja mingi imeline värin läbib korraga Kustavi südant, nagu oleks ta armunud. Tütarlaps tundub mehele sama kaunis, kui olid olnud toredaimad neiud tema nooruspäevil.

"Ega tänapäeva tütarlapsed enam kuskile kõlba," oli Kustav mitu korda vanurite koosolekul oma arvamust avaldanud. Nüüd toimub tema seisukohtades imeline muutus.

"Ma väga vabandan," lausub Kustav viisakalt, "kas te ei jooks minuga tassi kohvi, preili ...?"

"Brita. Brita on mu nimi. Tõepoolest, miks mitte!"

— Väikeses kohvikus istudes ja juttu puhudes saavad nad endale ka lauakaaslase, kuna vaba lauda enam pole. See on musta riietatud, tumedate päikeseprillidega ärikas. Näib, et rahast tal küll puudust ei ole. Osavalt oskab ta end Kustavi ja Brita jutu vahele sulatada, üritades igati tütarlapsele muljet avaldada. Esialgne arvamus temast näib paika pidavat: maja Pärnus, korter Tallinnas, uhiuus *Lexus*, oma firma.

Brita kuulab kõike huvitatult ja kui Robert püsti tõuseb ning lahkuda kavatseb, leiab Brita, et ka temal on aeg minna.

"Kiirus, kiirus!" hüüab ta lahkudes Kustavile, kes on juba romantilist õhtut plaaninud, ja astub koos Robertiga kohvikust välja.

Läbi kohvikuakna näeb Kustav, kuidas tütarlaps istub ärika autosse ning limusiini kihutab kummide vilinal minema.